

REKABET GÜNDEMİ

Ocak 2013

Merhaba,

2012 yılında otomotiv sektörünün rekabet ihlalleri, bilgi paylaşımı ve grup muafiyeti tebliği açısından değerlendirmesi işbu doküman ile bilginize sunulmaktadır. Yapılan çalışma kapsamında, otomotiv sektöründe dikey ve yatay ilişkiler önceliklendirilmiş olup, Rekabet Kurulu kararları baz alınmıştır.

Değerlendirme kapsamında, 2012 yılında otomotiv sektörü rekabet ihlali kararları, bilgi paylaşımı ve yeni grup muafiyet tebliği çalışmalarına yer verilmiştir.

2012 yılı içerisinde Rekabet Kurumu'na otomotiv sektörüne ilişkin olarak; rekabet ihlalleri kapsamında sigorta şirketleri ile olan sözleşmeler, temerrüde düşme nedeniyle sözleşme feshi, yetkili satıcılar arasında ayrımcılık yapılması ile yetkili olmayan servislere teknik bilgi, eğitim ve ekipman sağlanmaması gerekçeleriyle çeşitli şikayetler yapılmıştır.

Rekabet Kurulu, aşağıda detayı verilen İstanbul'da faaliyet gösteren Hyundai bayileri tarafından araç satış fiyatlarının birlikte belirlendiği ve bu fiyatlara uyulmasının sağlanması amacıyla yaptırım mekanizması oluşturulmaya çalışıldığı iddialarını içeren şikayet başvurusu dışında, 2012 yılında otomotiv sektörüne yönelik rekabet ihlali konulu yeni bir soruşturma açmamıştır. Ancak yetkili olmayan servislere teknik bilgi, eğitim ve ekipman sağlanmaması nedeniyle yapılan şikayette, distribütör firmaya gerekli düzenlemeleri yapması hususunda görüş vermiştir.

Ayrıca Rekabet Kurulu, aşağıda detayları bulunan kararı ile otomotiv sektöründe bilgi paylaşımı konusunda sınırların daha net çizilmesini sağlamıştır.

2012 yılı içerisinde Rekabet Kurumu otomotiv sektöründe grup muafiyeti tebliği değişikliğine ilişkin çalışmalarına hız vermiştir. Mayıs içerisinde sektör dernekleri ile bir araya gelmiş, 2005/4 sayılı Tebliğ'in değerlendirmesine ilişkin hazırlanacak anket hakkında bilgi alışverişinde bulunmuş ve Ekim ayı içerisinde otomotiv sektöründe yer alan oyunculara mevcut Tebliğ'in uygulamasını ve sektörün beklentilerini değerlendirmek adına bir anket göndermiştir.

2013 yılı içerisinde, yeni grup muafiyeti tebliğine yönelik çalışmaların artması ve son iki yıl olduğu gibi Rekabet Kurulu'nun dikkatinin yatay ilişkiler üzerinde yoğunlaşması beklenmektedir.

AÇILAN SORUŞTIRMALAR:

18.07.2012

Otomotiv Sektöründe Faaliyet Gösteren 21 Hyundai Bayisi Hakkında Soruşturma Açıldı

İstanbul'da faaliyet gösteren Hyundai bayileri tarafından araç satış fiyatlarının birlikte belirlendiği ve bu fiyatlara uyulmasının sağlanması amacıyla yaptırım mekanizması oluşturulmaya çalışıldığı iddialarını içeren şikayet başvurusu üzerine yapılan ön araştırma, Rekabet Kurulu'nca karara bağlandı.

Soruşturma, Hyundai markası altında İstanbul'da faaliyet gösteren 21 bayinin sundukları ürün ve hizmetlerin fiyatlarını ve diğer satış koşullarını anlaşarak belirlemek suretiyle Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediklerinin tespiti amacıyla başlatıldı.

KARARA BAĞLANAN SORUŞTIRMALAR:

20.11.2012

İstanbul İlinde Faaliyet Gösteren Dokuz Toyota Bayisi Hakkındaki Soruşturma Sonuçlandı

İstanbul ilinde faaliyet gösteren dokuz Toyota bayisi tarafından, araç satış fiyatlarının ortaklaşa belirlendiği ve söz konusu fiyatlardan indirim yapılmadığı iddiası çerçevesinde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilip edilmediğinin tespiti amacıyla yürütülen soruşturma tamamlanmıştır.

20.11.2012 tarihinde, Rekabet Kurulu'nca dosyanın müzakeresi sonucunda, Toyota markalı yeni araçların satış fiyatları ile satış sonrası bakım-onarım hizmetlerine ilişkin ücretler konusunda 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti sınırlayıcı nitelikte anlaşma yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine ve bu çerçevede, soruşturmaya konu teşebbüslere, yıllık gayri safi gelirlerinin %0,5 ila %0,75'i oranında idari para cezası verilmesine karar verilmiştir.

17.04.2012

28 Nisan 2011 Tarihli Kurul Kararına Konu Dönemde Birden Çok Tüzel Kişilikle Faaliyet Gösteren Peugeot Bayileri Hakkındaki Soruşturma Sonuçlandı

Rekabet Kurulu'nun 28.04.2011 tarih ve 11-26/509-M sayılı kararıyla, beş teşebbüs hakkında Türkiye Peugeot Bayi Konseyi yapılanması altında bir araya gelen diğer bayiler ile birlikte gerçekleştirdikleri faaliyetleri nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmıştır.

Bahse konu beş teşebbüsün soruşturma konusu faaliyetlerinin; 06.08.2010 tarih ve 10-53/1057-391 sayılı Rekabet Kurulu kararı ile neticelenen soruşturmanın kapsamında olduğuna ve bu faaliyetleri dolayısıyla, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri gerekçesiyle, soruşturma tarafı teşebbüslere yıllık gayri safi gelirlerinin %0,5'i oranında idari para cezası verilmesine karar verilmiştir.

BİLGİ PAYLAŞIMI

Özellikle, birbirleriyle yatay ilişkide bulunan teşebbüsler ile bunların üye olduğu sektörel dernek, bayi konseyi vb. mercilerde yapılan paylaşımlar açısından önem taşıyan bilgi paylaşımı konusu bu sene de Rekabet Kurulu'nun gündemindeydi.

Rekabet Kurulu 20.09.2012 tarihli Kararı ile otomotiv sektöründe hangi bilgilerin paylaşılacağı konusunda yön göstermektedir;

Otomotiv Sanayii Derneğinin üyeleri ve kamuoyuyla çeşitli yayınlar aracılığıyla paylaşması öngörülen bilgilerden;

- Otomobil ve hafif ticari araçların marka bazında aylık ithalat verilerinin,
- Alt kırımlar halinde illere göre araç satışları verilerinin,
- Otomobil ve ticari araçlar pazarı bakımından, pazarın geleceğine yönelik ve marka model alt kırımını içermeyen öngörü ve pazar tahminlerinin,
- Tarımsal traktörler pazarında gerçekleştirilecek ve geleceğe yönelik pazar büyüklüğü tahminlerinin,
- Ana ve yan sanayinin firma belirtilmeksizin belli kırımlar altında, aylık, değer ve adet üzerinden ihracat rakamlarına ilişkin bilgi paylaşımlarına ve marka bazında aylık ihracat adet bilgilerinin,
- İSO Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu raporundan hareketle, teşebbüslerin net satışlar, toplam aktifler, dönem kar veya zararı, ücretle çalışan işçi sayısı ortalaması, özkaynak, istihdam ve katma değer bilgilerinin,
- Otomotiv sanayi yatırım miktarlarının yıllık olarak ve firma belirtmeksizin yayımlanmasına ve firma bazında otomotiv sanayi istihdamı verisi ile Yan Sanayi Kataloğunun, Hammadde Maliyet Endeksi'nin, ACEA ve OICA raporlarının, petrol ürünleri sivil tüketim verisinin, satış durumu uzunluğunun ve Resmi Gazete'de yayımlanmış olan motorlu taşıt vergi oranlarının ve
- Aylık olarak hafif ticari araçlar (otomobil, kamyonet ve minibüs), kamyon, otobüs, midibüs ve traktör başlıkları altında kapasitenin ve kapasite kullanım oranlarının paylaşılacağı belirtilmiştir.

Ancak, fabrika satış ve dış satış adetleri ile Haber ve Basın Bülteni'nde yer alacak üretim verilerinin de firma ve model belirtilmeksizin hafif ticari araçlar (otomobil, kamyonet ve minibüs), kamyon, otobüs, midibüs ve traktör başlıkları altında paylaşılmasına teşebbüslerin her bir alt model bazında aylık üretim adetleri, hammadde ve yan sanayiye yaptıkları ödemeler ile ödedikleri vergi ve ücretlere ilişkin bilgi değişiminin ticari sır olarak nitelenebilecek bilgiler içermesi ve teşebbüsler arasında koordinasyona yol açabilecek nitelikte olması nedeniyle bu paylaşımların rekabet mevzuatı dahilinde risk taşıyacağı belirtilmiştir.

Ayrıca üretim verilerinin firma ve model bazında paylaşılmasına, otomotiv sanayi firmalarının yan sanayiye ve hammaddeye yaptıkları ödemeler ile ödenen vergi ve ücretlerin firma bazında paylaşılmasının da rekabet mevzuatı dahilinde uygun olmadığı ifade edilmiştir.

OTOMOTİV SEKTÖRÜNDE GRUP MUAFİYETİ TEBLİĞİ DEĞİŞİYOR MU?

Türkiye’de otomotiv sektörü için yürürlükte bulunan grup muafiyet rejimi 2005/4 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründe Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemler Grup Muafiyeti Tebliği (2005/4 sayılı Tebliğ)’dir. Söz konusu Tebliğ’in muadili olan 1400/2002 sayılı Avrupa Birliği (AB) Tüzüğü’nün yürürlük süresi 2012’de sona ermiştir ve motorlu taşıtlar sektöründe grup muafiyetini düzenleyen 461/2010 sayılı Tüzük yürürlüğe girmiştir.

461/2010 sayılı yeni Motorlu Taşıtlar Grup Muafiyeti Tüzüğü’nün 2. Maddesi kapsamında, 1400/2002 sayılı Tüzük’ün yeni motorlu taşıtların alım, satım ya da yeniden satımına yönelik dikey anlaşmalara ilişkin hükümlerinin uygulanması 31 Mayıs 2013’e uzatılmıştır. Motorlu Taşıtlar Grup Muafiyeti Tüzüğü’nün 3. Maddesi uyarınca, yeni motorlu taşıtların alım, satım ya da yeniden satımına yönelik dikey anlaşmalar, 1 Haziran 2013’ten itibaren Genel Dikey Grup Muafiyeti Tüzüğü’nce düzenlenecektir.

461/2010 sayılı Tüzük, motorlu taşıtlar için yedek parçaların alımı, satımı ve yeniden satımıyla ve motorlu taşıtlar için onarım ve bakım hizmetlerinin sağlanmasıyla ilgili dikey anlaşmaları kapsar. Yedek parçaların dağıtımına ve motorlu taşıtlar için onarım ve bakım hizmetlerine ilişkin dikey anlaşmalar konusunda ise, motorlu taşıtların satış sonrası pazarlarında yeterli rekabet korumasının sürdürülebilmesi için bu Tüzük 1 Haziran 2010’dan itibaren geçerlilik kazanmıştır.

Bu kapsamda, yeni dönemde otomotiv sektörü için satış hizmetleri ile satış sonrası hizmetlerin iki ayrı tüzükte düzenlendiği görülmektedir.

Satış hizmetleri, sektör ayırmaksızın genel dikey ilişkileri düzenleyen 330/2010 sayılı Tüzük’e tabi olurken, satış sonrası hizmetler 461/2010 sayılı Tüzük’e tabidir.

330/2010 sayılı Tüzük, sektörel bir düzenleme içermediği gibi, iki taraflı pazar payı eşiği uygulaması ile beş yılı aşmaması koşuluyla tek markalılığa izin vermesi ve internet üzerinden satışları detaylı biçimde düzenlemesi ile dikkat çekmektedir.

İlgili Tüzük kapsamında muafiyet, sağlayıcının sözleşme konusu mal ve hizmetlerin satışını yaptığı ilgili pazardaki pazar payının %30’u aşmaması ve alıcının sözleşme konusu mal ve hizmetlerin alımını yaptığı ilgili pazardaki pazar payının %30’u aşmaması şartıyla uygulanacaktır. Pazar eşliğinde yapılan bu değişikliğin, sağlayıcıların münhasır ya da seçici dağıtım sistemini seçmesinde farklılık yaratmayacağı öngörülmektedir.

Yine bu Tüzük çerçevesinde, 1400/2002’de oldukça detaylı düzenlenmiş olan, asgari sözleşme süresi, anlaşmazlıkların hakeme götürülmesi gibi düzenlemelerin ortadan kalkacağı görülmektedir.

Satış fiyatının belirlenmesi, münhasır dağıtım sistemi dışında bölge ya da müşteri sınırlaması, seçici dağıtım sistemi üyeleri arasında satışların engellenmesi ve seçici dağıtım sistemi üyelerinin son kullanıcılara aktif veya pasif satışlarının sınırlanması halleri 1400/2002 sayılı Tüzük’te olduğu gibi 330/2010 sayılı yeni Tüzük’te de muafiyetten yararlanmayı kaldıran ağır kısıtlamalar olarak sayılmıştır.

461/2010 sayılı Tüzük kapsamında, 1400/2002 sayılı Tüzük'e benzer nitelik taşıyan üç ana yasak söz konusudur. Buna göre, bağımsız tamircilere bakım onarımda kullanması amacıyla yedek parça satışının engellenmesi, yedek parça ya da ekipman tedarikçisinin bunları yetkili veya bağımsız satıcılara, yetkili veya bağımsız servislere ya da son kullanıcılara satma hakkının kısıtlanması veya tedarikçinin yedek parçalar üzerine ticari markasını ya da logosunu etkin bir şekilde ve kolayca görünür şekilde yerleştirmesinin kısıtlanması halleri 461/2010 sayılı Tüzük'ün ihlali sonucunu doğuracaktır.

Türkiye, AB-Türkiye Ortaklık Konseyi'nin 1/95 sayılı kararı uyarınca grup muafiyetine ilişkin rekabet politikasını Avrupa Topluluğu'nun söz konusu politikasıyla uyumlaştırmayı taahhüt etmiştir.

Bu çerçevede AB'de yürürlüğe giren grup muafiyet tüzüklerinin Türkiye'ye de adapte edileceği açıktır. Rekabet Kurumu, Ekim ayı içerisinde otomotiv sektöründe yer alan oyunculara mevcut Tebliğ'in uygulamasını ve sektörün beklentilerini değerlendirmek adına bir anket göndermiştir. Bu çerçevede Rekabet Kurumu nezdinde konuya ilişkin çalışmaların sürdüğü de dikkate alınarak, yakın gelecekte Türkiye'de de benzer düzenlemelerin yürürlüğe gireceği görülmektedir.

Bahse konu değişikliklerin özellikle yetkili satıcılık sözleşmelerinde birçok stratejik karar alınmasına ve ticari uygulamaların değişmesine yol açacağı ve bu kapsamda gerekli çalışmaların başlatılması gerektiği açıktır.

YASAL UYARI

Bu bilgi notunda yer alan bilgiler Türkiye Barolar Birliği'nin Meslek Kurallarına sıkı sıkıya bağlı ve özellikle reklam yasağına uygun şekilde tasarlanmaya çalışılmıştır. Bu bilgi notu, reklam veya iř geliştirme ve benzeri amaçlar ile kullanılamaz.

Bu bilgi notu, teknolojinin ve bilimin olanak tanıdığı her tür ortamda avukatlık mesleğinin onur ve kurallarına, avukatlık unvanının gerektirdiği saygı ve güvene, Türkiye Barolar Birliği tarafından belirlenen "Avukatlık Meslek Kuralları"na aykırı olmayacak şekilde kendisini ifade etme hakkına sahip olan avukatlar tarafından hazırlanmıştır. Bu bilgi notunda, salt n kazanmaya yönelik her türlü girişim ve eylemlerden kaçınmak, iř elde etmek için reklam sayılabilecek her hangi bir girişim ve eylemde bulunmamak, üçüncü kişilerin kendileri için reklam sayılabilecek bu tür eylem ve davranışlarına izin vermemek ve engel olmak için gerekli önlemler alınmıştır.

LEGAL HUKUK BÜROSU

Abdi İpekçi Cad. Bostan Sok. Orjin Apt.

K:3 Nişantaşı/İSTANBUL

T: + (90) 212 385 24 98

e-mail: info@lglatt.com

web sitesi: www.lglatt.com